

2025 FIA Birmingham Toplantısı
Oyuncular Sendikası Yönetim Kurulu Raporu
10-15 Kasım 2025 Birmingham, İngiltere

Bu rapor, 10–15 Kasım 2025 tarihleri arasında Birleşik Krallık’ın Birmingham kentinde gerçekleştirilen Uluslararası Aktörler Federasyonu (FIA) Genel Kongresi ve FIA Future Now (FFN) oturumlarına ilişkin gözlem, bilgi ve değerlendirmeleri içermektedir.

Rapor, Sendika Yönetim Kurulu ve arşivine sunulmak üzere hazırlanmıştır. Genel bilgilere ek olarak raportörlerin kişisel değerlendirmeleri kalın ve italik olarak belirtilmiştir. Yapay zekâya ilişkin tüm değerlendirmeler ve oturum özetleri, ayrıca hazırlanmış olan Yapay Zekâ (Artificial Intelligence – AI) Oturumları Raporu içerisinde detaylı biçimde sunulmuştur.

Sendikamızı kongrede Ayşegül Çaylı, Natali Öznacar ve Dafne Beri temsil etmiştir.

Genel kongre oturumlarında Ayşegül Çaylı, FFN (FIA Future Now) oturumlarında ise Natali Öznacar ve Dafne Beri aktif olarak yer almıştır.

<i>Genel Takvim</i>		
<i>Tarih</i>	<i>Konu</i>	<i>Oyuncular Sendikasını Temsilen Katılanlar</i>
<i>10-11 Kasım 2025</i>	<i>EuroFIA Grup Toplantısı, FIA Yönetim Kurulu Toplantısı, FIA Reklamlar Çalışma Grubu Toplantısı ve FIA Yapay Zekâ Çalışma Grubu Toplantısı</i>	<i>Ayşegül Çaylı</i>
<i>10-11 Kasım 2025</i>	<i>FIA Future Now (FFN) Genç Delegeler Oturumları</i>	<i>Natali Öznacar, Dafne Beri</i>
<i>12–15 Kasım 2025</i>	<i>FIA Genel Kongresi</i>	<i>Ayşegül Çaylı, Natali Öznacar, Dafne Beri</i>

10 -11 Kasım 2025 Tarihli Oturumların Özeti

EuroFIA Toplantısı

EuroFIA toplantısının ilk oturumunda, Paul Fleming (Equity UK Genel Sekreteri ve FIA Başkan Yardımcısı) EuroFIA grubu toplantı başkanı olarak seçildi; gündem oybirliğiyle kabul edildi ve 2025 Leiden toplantısına ait tutanaklar değişiklik yapılmadan onaylandı. Ardından, FIA Dünya Kongresi hazırlıkları bağlamında Dearbhla Murphy, kongre işleyişi, söz alma kuralları ve seçim süreçlerine ilişkin usul kurallarını EuroFIA üyeleriyle paylaştı.

Toplantının açılış konuşmalarından biri, Friedrich Ebert Vakfı'ndan (Friedrich-Ebert-Stiftung-FES) Justin Nogarede tarafından gerçekleştirildi. Nogarede, **teknolojinin ve özellikle yapay zekânın çalışma hayatı üzerindeki etkilerine odaklanarak, teknolojinin “nötr” olmadığını; onu geliştiren ve kontrol edenlerin (özellikle emek maliyetini düşürmeyi hedefleyen, sendika karşıtı şirketler) belirleyici olduğunu vurguladı.**

Camille Richard, FIA'nın Yakınlık Koordinasyonu (**[“FIA Guide to Intimacy Professionals”](#)**) rehberini tanıtarak, yakınlık koordinatörlerinin prodüksiyon sürecinin tüm aşamalarındaki rolünü, asgari eğitim standartlarını ve sendikaların bu alanı toplu sözleşmelerle güvence altına alma imkanlarını özetledi.

FIA'nın [yakınlık koordinasyonu rehberi](#) güncellendi. Bu rehberi inceleyip, Türkiye'nin konuyla ilgili gerçekleştirdiği aktiviteler konusunda FIA'yı bilgilendirmek faydalı olacaktır.

“**Dijital Kopyalar ve Deepfake'ler**” başlıklı bölümde, özellikle Danimarka, Hollanda, Almanya ve Birleşik Krallık'taki yasal gelişmeler aktarıldı. Danimarka'da sanatçıların beden ve ses haklarını güçlendirmeye yönelik hazırlanan yasa tasarısı; Hollanda'da “benzerlik” (resemblance) ve komşu haklar temelinde “deepfake” içeriklere karşı geliştirilen düzenleme; Almanya'da kişilik haklarına dayalı ve sesi de kapsayan yargı kararları; Birleşik Krallık'ta ise kişilik hakkı eksikliğine rağmen, Equity'nin “**[Stop AI from stealing the show](#)**” (“yapay zekanın gösteriyi çalmasını engelleyin”) kampanyasıyla dijital kopya ve AI eğitim süreçlerine ilişkin korumaları **[PACT \(Producers Alliance for Cinema and Television\)](#)** toplu sözleşmesine dahil etme çabaları aktarıldı. Panelde, dijital kopyalar için açık ve ayrı rızaya dayalı sözleşme hükümlerinin zorunlu kılınması, eğitim verisi olarak kullanılan performans kayıtlarının sınırları ve özel kopyalama benzeri bir bedel toplama mekanizmasının mümkün olup olmadığı tartışıldı.

Toplantının sonunda, **[AB Yapay Zekâ Tüzüğü'nün \(AI Act\)](#)** zayıflatılması riskine karşı EuroFIA adına bir acil önerge sunulması; ayrıca İtalya'da CGIL (İtalyan Genel İşçi Konfederasyonu) tarafından aralık ayında çağrısı yapılan genel greve dayanışma mesajı iletilmesine yönelik ikinci bir acil önerge hazırlanması gündeme geldi.

Bunun yanı sıra, oyuncular için “mesleğe erişim bariyerleri” başlığında; Birleşik Krallık'ta **[Spotlight platformu](#)**'nun ücret politikalarına karşı açılan dava, konservatuvar ve drama okullarındaki yüksek sınav/audition ücretleri, çeşitli ülkelerde özel oyunculuk okullarının yarattığı sınıfsal eşitsizlikler ve bazı yapımcıların prova ya da atölyeleri fiilen ücretsiz audition'a dönüştürme uygulamaları örnekleri paylaşıldı.

Bu konunun, bir sonraki EuroFIA toplantısında daha kapsamlı bir çalışma planı çerçevesinde ele alınması yönünde ortak bir mutabakata varıldı.

FIA Yürütme Kurulu (Executive Committee) Toplantısı

FIA Yürütme Kurulu toplantısında; 2024 mali raporu, üyelik meseleleri ve Ukrayna Dayanışma Fonu'nun kullanımı değerlendirildi; oy hakkı dağılımı ve yeni Yürütme Kurulu aday listesi sunuldu. Ardından FIA 2025 Kongresi'ne ilişkin gündem, yeter sayı, önergeler ve Kongre İçtüzüğü görüşülerek Kongre başkanları belirlendi. Son olarak, Kongre için Finans Komisyonu ile İçtüzük ve Kararlar Komisyonu adaylıklarının değerlendirilmesiyle toplantı sona erdi.

FIA Future Now (FFN) Toplantısı – Birmingham, 10–11 Kasım 2025

Genel Bilgi

FIA Future Now (FFN) toplantısı, Uluslararası Aktörler Federasyonu (FIA) Kongresi'nin ön oturumları kapsamında 10–11 Kasım 2025 tarihlerinde Birmingham'da gerçekleştirildi. Toplantıya Türkiye'den Oyuncular Sendikası Gençlik Birimini temsilen Natali Öznacar ve Dafne Beri katıldı. Toplantının ana teması, sendikal gençlik yapılarının güçlendirilmesiydi. Etkinlik Friedrich Ebert Foundation (FES) iş birliğiyle düzenlendi.

10 Kasım 2025 – Açılış ve Mentorluk Günü
11:30–12:30 | FFN Mentoring “Speed Dating”

Katılımcılar, FFN mentorluk programına dahil olmak isteyen potansiyel mentor ve mentilerle kısa birebir görüşmeler yapma fırsatı buldular. Bu uygulama, uluslararası genç temsilciler arasında erişilebilir bir ağ kurma modeli sundu ve oldukça ilham verici bulundu.

FFN kapsamında, FIA üye ülkelerinden bir mentörün Oyuncular Sendikası Gençlik Birimine çevrimiçi toplantılar yoluyla destek vermesi öngörülmektedir. Ayrıca, Türkiye’de sendika içinde deneyimli üyeler ile genç üyeleri eşleştiren bir dahili mentorluk programının başlatılabileceği yönünde bir fikir gelişti.

Açılış konuşmaları FFN koordinatörleri tarafından yapıldı. FFN’in yıllık anket sonuçları sunuldu ve grubun tanıtım videosu ile [yeni Instagram hesabı](#) paylaşıldı.

FIA Sendikalarında Gençlik Yapıları

Bu oturumda, farklı ülkelerdeki gençlik birimlerinin yapıları ve sendikal süreçlerdeki rolleri ele alındı. **Bu tartışmayı gündeme taşıyan ve hazırlık çalışmalarını yürüten grup Türkiye oldu.** Oyuncular Sendikası Gençlik Birimi, toplantı öncesinde tüm FFN üyelerine aşağıdaki soruları yönelterek bir saha araştırması başlattı:

1. Sendikanızın tüzüğüne nereden erişebilirsiniz?
2. Sendikanızda bir gençlik yapısı var mı? Varsa, genç üyelik için kriterler nelerdir?
3. Gençlik yapısının rolü sendika tüzüğünde tanımlanmış mı? Eğer evet ise, ilgili bölümü bizimle paylaşabilir misiniz?
4. Gençlik yapısının üyeleri, normal üyelerle aynı üyelik aidatını mı ödüyor?
5. Gençlik yapısının kendi yönetim organı var mı? Varsa görevler nelerdir ve nasıl seçilirler?
6. Gençlik yapısı, sendikanın karar alma süreçlerine aktif olarak dahil oluyor mu?
7. Öğrenci üyelerle ilgili: belirli şartlar var mı, yoksa herhangi bir öğrenci (örneğin konservatuvar dışındaki atölye/özel kurum öğrencileri) sendikaya üye olabilir mi?
8. Gençlik yapısına katılım için bir yaş sınırı var mı?

Kanada, Estonya, Fransa, Almanya, Yeni Zelanda, Polonya, ABD, Meksika, Güney Afrika, Birleşik Krallık, Hırvatistan ve Çekya kendi gençlik yapılanmalarına dair detaylı bilgiler sundular. Farklı ülkelerde birbirinden oldukça farklı gençlik yapılarının bulunması, konunun ne kadar önemli olduğunu ortaya koydu ve oturumun son derece verimli bir tartışma alanı açmasını sağladı. Toplanan veriler, Oyuncular Sendikası Gençlik Birimi'nden Natali Öznacar ve Dafne Beri tarafından [bir Excel tablosunda](#) derlenerek FFN üyeleriyle paylaşıldı.

Türkiye'den yapılan sunumda, Türkiye'nin gençlik örgütlenmesi konusundaki aktif tutumu olumlu geri bildirim aldı. Bu çıkarımlar doğrultusunda, Gençlik Birimi'nin güçlendirilmesi ve buna yönelik tüzük değişiklikleri üzerinde çalışılmasına ilişkin ön fikirler de oluştu. Yukarıda belirtilen [Excel tablosundaki](#) tüzüklerin ve farklı gençlik yapılarının incelenmesi Oyuncular Sendikası Gençlik Birimi ile ilgili önümüzdeki dönemde yapılacak olan çalışmalarda faydalı olacağı kanısındayız.

FIA 23. Kongreye Genel Bakış ve FFN Önergesi

Bu oturumda, FIA'nın 23. Kongresi öncesinde genç temsilcilerin süreçlere nasıl dahil olacağı değerlendirildi. FIA Başkan Yardımcısı Denys Fouqueray, gençlik inisiyatiflerinin kongredeki yerini anlattı.

Ayrıca, FFN üyeleri, FIA Global Diversity Group ile ortak bir oturumda bir araya gelerek çeşitlilik, kapsayıcılık ve kesişimsellik temalarını sendika politikalarına nasıl entegre edilebileceğini tartıştılar.

Genel Değerlendirme

FFN toplantısı, genç sanatçıların sendikal yapılardaki görünürliğini artırmak açısından önemli bir platform sundu. **Program hem uluslararası ağ kurma hem de geleceğe yönelik stratejik planlama açısından son derece verimli geçti. FIA 23. Kongresinde FFN ile ilgili önerge kabul edildi.**

FIA Yürütme Kurulu toplantısında ve Kongre boyunca FFN'e yönelik son derece olumlu değerlendirmeler yapıldı. Gençlik Birimlerinin güçlendirilmesinin, sendikal yapıların geleceği açısından kritik olduğu vurgulandı; genç temsilcilerin sendikalar içinde daha aktif roller üstlenmesinin hem ulusal hem uluslararası düzeyde önemli bir ihtiyaç olduğu ifade edildi. Bu yaklaşım, FFN çalışmalarının Kongre tarafından dikkatle ve takdirle karşılandığını gösterdi.

“Equity for a Green New Deal” Oturumu – (Sürdürülebilirlik ve Yeşil Setler Oturumu)

Tarih: 11 Kasım 2025 – Sabah Oturumu

Yer: Birmingham – FIA Topical Sessions

Toplantının sürdürülebilirlik odaklı oturumu, Birleşik Krallık'tan Equity UK tarafından yürütülen Equity for a Green New Deal sunumuyla gerçekleştirildi. Equity, tıpkı ülkemizde yürütülen “yeşil setler” çalışmasına benzer biçimde, sahne ve set ortamlarında iklim krizi, sürdürülebilirlik, enerji dönüşümü ve adil çalışma koşullarını merkeze alan kapsamlı bir program yürütmektedir.

Equity for a Green New Deal, sahne sanatları ve kayıtlı medya sektörlerinde çalışan üyelerin bir araya gelerek iklim adaleti için mücadele ettiği bir dayanışma ağı olarak tanımlanmaktadır. Ağın temel çalışma alanları şunlardır:

- Canlı performans ve kayıtlı medya sektörlerinde sürdürülebilir ve erişilebilir çalışma alanları oluşturulması;
- Birliğin kendi yapısında ve faaliyetlerinde çevresel etkiyi azaltmak ve daha “yeşil” sendikal politikalar geliştirmek;
- İklim adaleti için mücadele eden diğer işçi gruplarıyla dayanışma ve ortak kampanyalar yürütmek.

Sunumda ayrıca Equity'nin kurduğu Sustainable Theatre Working Group hakkında bilgi verildi. Bu çalışma grubu, Birleşik Krallık'taki Theatres Trust ile birlikte Theatre Green Book uygulamalarının hayata geçirilmesi üzerinde çalışmaktadır. [Theatre Green Book](#), tiyatro prodüksiyonları ve tiyatro binaları için uluslararası referans kabul edilen, üç ciltlik sürdürülebilirlik standartları sunan bir rehber niteliğindedir.

Oturumun sonunda, katılımcılar tarafından “FIA kapsamında da bir ‘Green New Deal’ ağı kurulabilir mi?” sorusu gündeme getirildi. Uluslararası ölçekte sürdürülebilirlik standartlarının paylaşılması ve sendikalar arasında ortak bir yeşil politika oluşturulması fikri olumlu karşılandı.

12-15 Kasım 2025 Tarihli Oturumların Özeti **FIA World Congress (FIA Dünya Kongresi)**

Tarih: 12 Kasım 2025

Welcome and introductions

12 Kasım sabah oturumunda, FIA Başkanı Gabrielle Carteris ve Equity Başkanı Lynda Rooke'un açılış konuşmalarının ardından Kongre'nin prosedürel gündemi ele alındı. Bu kapsamda oturum başkanlarının seçimi, içtüzüklerin onaylanması, Finans ve İktisat & Kararlar Komisyonlarının oluşturulması, yeter sayının tespiti ve 22. FIA Kongresi raporunun kabulü gerçekleştirildi. Ardından üç önerge (üyelik başvuru sürecinin sadeleştirilmesi, FIA Tüzüğü'nün mevcut aidat sistemiyle uyumlaştırılması ve FIA yönetim organlarında çeşitlilik ve kapsayıcılığın güçlendirilmesi) üzerinde müzakereler yapıldı. Sekreteryaya raporunun sunumundan ve verilen aranın ardından bölgesel ve dilsel gruplar (EuroFIA, FIA-LA, FIA-EA, FIA-NA, Almanca konuşan grup ve İskandinav grubu) çalışmalarına dair güncellemeleri paylaştılar.

Panel: The Challenges raised by Far-right Movements to Performers and Fundamental Freedoms (“Panel: Aşırı Sağ Hareketlerin Performans Sanatçılarına ve Temel Özgürlüklere Yönelttiği Zorluklar”)

12 Kasım öğle oturumunda, “Panel: Aşırı Sağ Hareketlerin Performans Sanatçılarına ve Temel Özgürlüklere Yönelttiği Zorluklar” başlıklı panel gerçekleştirildi. Almanya'dan Sahne Sanatçıları Birliği (GDBA) ve ABD'den Actors' Equity Association (AEA) temsilcilerinin yanı sıra, Oyuncular Sendikası'nı temsilen Ayşegül Çaylı da panelde konuşmacı

olarak yer aldı. Panelde; dünya genelinde aşırı sağın yükselişi, kültür-sanat alanındaki baskılar, ifade özgürlüğüne yönelik tehditler, kültür bütçelerinin politik amaçlarla kısıtlanması ve sendikaların üyelerini korumak için üstlenmesi gereken roller tartışıldı.

Panelde Oyuncular Sendikası'nı temsilen konuşan Ayşegül Çaylı, Türkiye’de yükselen aşırı sağcı ve otoriter baskıların sanatçılar üzerindeki etkilerini aktararak, ifade özgürlüğünün, sanatsal çeşitliliğin ve temel hakların giderek daraldığını vurguladı. Sansür, siyasal baskı, kara liste uygulamaları, kadın ve LGBTQ+ sanatçılara yönelik ayrımcılık gibi alanlarda sektörün ciddi tehditlerle karşı karşıya olduğunu belirtti. Sendikanın “Sansüre Hayır” kampanyası, kadın ve dezavantajlı grupların görünürliğini arttıran projeleri ve taciz–istismar karşıtı çalışma ilkeleri gibi girişimleri paylaşılarak, güvenceli ve eşitlikçi çalışma koşulları için yürüttükleri müzakereleri anlattı. **Çaylı, Türkiye’deki baskıcı ortam nedeniyle uluslararası dayanışmanın zorunlu olduğunu, FIA’nın diplomatik destek, ortak protokoller, hak temelli danışmanlık ve acil dayanışma fonları yoluyla kritik rol oynayabileceğini ifade ederek konuşmasını tamamladı.**

Ayrıca, Oyuncular Sendikası'nın uluslararası temsilcisi Cem Yiğit Üzümoğlu’nun politik gerekçelerle gözaltına alınması ve yurtdışı yasağı nedeniyle kongreye katılamadığı bilgisi paylaşılmış; bu durum, panelde ele alınan baskı ortamının somut bir örneği olarak özellikle dikkat çekmiştir.

12 Kasım oturumlarında Kongreye sunulan önergeler üzerinde kapsamlı müzakereler yapıldı. **Aşırı sağ hareketlerin toplum ve kültür–sanat alanındaki etkileriyle mücadele edilmesine yönelik önerge (M#4)**, çatışma bölgelerinde çalışan performansçılara destek sağlanması (M#5) ve yeniden silahlanma ile kültür politikaları arasındaki ilişkilere dikkat çeken önerge (M#6) delegeler tarafından değerlendirilerek kabul edildi. **Günün ilerleyen bölümünde yapay zekâ teknolojilerinin sektörde yol açtığı riskler, küresel savunuculuk ihtiyacı, telif hakkı istisnaları ve self-tape audition uygulamalarına ilişkin önergeler (M#7–M#10) görüşüldü ve onaylandı. (Bu önergelerin detayları katılımcılarda bulunan “conference pack” dosyasında mevcuttur).**

Panel: Advocating for Greater Protections around Generative AI (“Panel: Üretken Yapay Zekâ İçin Daha Güçlü Koruma Önlemlerini Savunmak”)

Bu oturumun içeriğine dair tüm ayrıntılar için ayrıca hazırlanmış olan Yapay Zekâ (Artificial Intelligence – AI) Oturumları Raporuna başvurulabilir.

Tarih: 13 Kasım 2025

13 Kasım sabah oturumunda, toplantı kısa bir açılış konuşmasıyla başladı ve ardından “**Future Proofing Live Performance**” (“Canlı Performansın Geleceğini Güvence Altına Almak”) başlıklı panelde canlı performans sektörünün geleceğini tehdit eden ekonomik kısıtlamalar, kamu bütçelerindeki daralmalar, özel sektördeki tekelleşme ve yapay zekâ tarafından üretilen içeriklerin yaygınlaşması gibi başlıklar ele alındı. Panelde, kaliteli çalışma koşullarının korunması, sürdürülebilir prodüksiyon ve turne modelleri ile sendikaların bu değişen koşullara nasıl hazırlanabileceği tartışıldı. Bu bölümün ardından önergeler (M#11–M#13) görüşülerek oylamaya sunuldu; öneriler yakınlık koordinatörlüğü/direktörlüğü, meslek hastalıklarının tanınması ve 3. FIA Canlı Performans Konferansı’nın düzenlenmesine ilişkindi. İkinci panelde (Trade Union Solidarity and Mutual Support in Times of Industrial Action) ise endüstride grev, toplu eylem ve uluslararası sendikal dayanışma mekanizmaları ele alındı; farklı ülkelerden temsilciler grev süreçlerinde karşılaşılan zorlukları, işveren baskıları ve küresel dayanışmanın önemini paylaştı.

13 Kasım öğleden sonraki oturumlarda, film ve televizyon yapımlarına uygulanan ticari tarifeleri konu alan önerge (M#14) görüşüldü.

Öğle arası sonrasında gerçekleştirilen “**Working Conditions and Fair Pay**” (“Çalışma Koşulları ve Adil Ücretlendirme”) panelinde, teknoloji şirketlerinin iş modellerindeki değişimler, parçalı ve görev bazlı çalışma biçimlerinin yaygınlaşması, yapay zekânın bazı iş alanlarını tehdit etmesi ve küresel ölçekte çalışma standartlarının düzenlenmesindeki güçlükler ele alındı. Ayrıca, toplu sözleşmelerin bu dönüşen yapıda hâlen en etkili korunma aracı olduğu vurgulandı. Günün devamında M#15–M#20 arasındaki önergeler tartışıldı; bu önergeler kültürel hakların korunması, Brezilya’da temel işçi haklarının yeniden tesis edilmesi, sendika karşıtı uygulamalarla mücadele, kısa süreli ve serbest çalışanların pazarlık gücünün artırılması ve sahne sanatları ile temel performans alanlarına erişim konularını kapsıyordu.

13 Kasım Kabul edilen önergelerin tam listesi:

- M #15 – Kültürel hakların korunmasına ilişkin önerge
- M #16 – Brezilya’da temel sendikal ve emek haklarının yeniden tesis edilmesine ilişkin önerge
- M #17 – Sendika karşıtı uygulamalara karşı mücadeleye ilişkin önerge
- M #18 – Performansçıların kolektif hakları ve toplu pazarlık süreçlerine ilişkin önerge
- M #19 – Kısa süreli çalışanlar ve serbest çalışanların pazarlık gücünün artırılmasına ilişkin önerge
- M #20 – Sahne sanatlarına ve temel mal ve hizmetlere erişime ilişkin önerge

- M #21 – Çeşitlilik, eşitlik, kapsayıcılık ve erişilebilirliğin güçlendirilmesi üzerine önerge
- M #22 – FFN’in rolünün güçlendirilmesi üzerine önerge

Son oturumda konuşan **Kate Bell** (Birleşik Krallık İşçi Sendikaları Konfederasyonu’nun (TUC) Genel Sekreter Yardımcısı), aşırı sağın dünya çapında sendikal haklara yönelik sistematik tehditleri karşısında uluslararası dayanışmanın vazgeçilmez olduğunu vurgulayarak, eğlence sektörü sendikalarının tacizle mücadele, serbest çalışanların toplu pazarlık hakkı ve **Hollywood grevi sırasında kazanılan yapay zekâ korumaları** gibi önemli kazanımlarının bu dayanışmanın somut örnekleri olduğunu ifade etti.

Keynote Speech: Creators’ IP rights in a changing technological landscape (Konuşma: Değişen teknolojik ortamda yaratıcıların fikri mülkiyet hakları) – Michele Woods | Telif Hakkı Hukuku Dairesi Direktörü, WIPO (Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü), İsviçre (Zoom üzerinden)

WIPO temsilcisi, yapay zekâ alanında artık yalnızca bilgi paylaşımı değil, bazı üye devletler tarafından norm belirleyici uluslararası düzenlemeler talep edilmeye başlandığını vurguladı. Özellikle Latin Amerika ülkeleri (Brezilya öncülüğünde), AI sistemlerinin içerik kullanımı karşılığında sanatçılara ücret ödenmesini konu alan yeni bir öneri sunacak. Ayrıca, ses, görüntü ve kişilik haklarının “sentetik medya” bağlamında nasıl korunacağına dair küresel bir belirsizlik olduğu; WIPO’nun bu konuda geniş kapsamlı bir çalışma başlatmayı planladığı, bu çalışmanın ilerleyebilmesi için bütçe ve üye devlet onayına ihtiyaç duyulduğu belirtildi.

Tarih: 14 Kasım 2025

14 Kasım tarihinde Stratford-Upon-Avon’a bir gezi düzenlendi ve sekreteryanın önergeleri düzenleyebilmesi için 14 Kasım günü herhangi bir oturum yapılmadı. The Royal Shakespeare Company’nin genel sanat yönetmeni Tamara Harvey FIA temsilcileriyle bir söyleşi gerçekleştirdi. Ardından, Cyrano de Bergerac oyunu hep birlikte izlendi.

Tarih: 15 Kasım 2025

15 Kasım sabah oturumu, kongrede bulunmakta olan FIA Başkan Yardımcısı Vladimir Kamenin’in rahatsızlanması üzerine hazırlanan acil önerge (emergency motion) ile açıldı ve önerge oybirliğiyle kabul edildi.

Kongrenin son günü, FIA’nın 2016’dan bu yana güçlendirdiği çeşitlilik, eşitlik ve kapsayıcılık çalışmalarını odağına alan “Diversity and Inclusion” paneliyle başladı. Farklı ülkelerden konuşmacıların katıldığı panelde, cinsiyet eşitliği, cinsel tacizin önlenmesi, sahne ve ekran alanlarında ırk, cinsiyet kimliği, cinsel yönelim, engellilik ve yaş ayrımcılığına karşı yürütülen

FIA çalışma gruplarının etkisi değerlendirildi. Ardından Motion #23 – Kıdemli sanatçılarla ilgili önerge kabul edildi.

Öğle oturumunda, Finans Komisyonu ile Yetki ve Seçim Komisyonu raporları sunuldu; acil ve düzenli önergeler oylanarak sonuçlandırıldı ve FIA Başkanlık Divanı ile Yürütme Kurulu seçimleri gerçekleştirildi.

Seçim sonuçları:

President:

- Gabrielle Carteris

Vice Presidents (Başkan Yardımcıları):

1. Marie Kelly- ACTRA Canada
2. Paul Fleming- Equity UK
3. Marie Soubestre- SFA France
4. Alicia Dogliotti- Uruguay
5. Simon Norrthon- Sweden
6. Jennifer Ward-Lealand- Equity New Zealand

Countries (FIA Yönetim Kuruluna Üye Ülkeler):

1. Denmark
2. Japan
3. Mexico
4. Croatia
5. Poland
- 6. Turkey**
7. South Africa
8. The Netherlands

Türkiye (Oyuncular Sendikası ve ÇASOD olarak) FIA yönetim kuruluna tekrar seçildi. ÇASOD adına Emre Yetim kongrede yer aldı. Sonuçların açıklanmasının ardından teşekkür konuşmaları yapıldı ve FIA Başkanı'nın Kongre hitabıyla FIA 23. Kongresi resmî olarak kapatıldı.

Aşağıdaki bölüm raportörlerin yorumlarını içermektedir- resmi toplantı notu olarak kabul edilmemeli ve herhangi bir haber niteliğinde paylaşılmamalıdır

Türkiye İçin Çıkarımlar / Özet

Yapay Zekâ konusu

Klonlama uygulamalarının Türkiye’de de başlamış olması ve yapay zekâyla üretilmiş dizilerin çok yakında yayınlanacak olması, bu alanda bir an önce yasal ve etik adımların atılmasının gerekliliğini göstermektedir. Oyuncular Sendikası olarak, bu gelişmelere karşı acilen aktif ve yönlendirici bir rol üstlenmemiz gerektiğine inanıyoruz.

Bu oturumlar, Türkiye’de de benzer bir “AI Hakları Çalışma Grubu” kurulması gerektiğini ve sendikamız için iyi bir başlangıç olarak, FIA’nın “[Yapay Zekâyâ İlişkin Politika ve Uygulama Rehberi](#)” doğrultusunda çalışmalar yürütülmesinin yerinde olacağını düşündürmüştür. Ayrıca SAG-AFTRA ve ACTRA’nın konuya ilişkin rehberlerinin incelenmesi de faydalı olacaktır. Bu nedenle konferansın Yapay Zekâ raporuna bakılması önerilmektedir.

Yakınlık Koordinatörü konusu

FIA’nın [yakınlık koordinasyonu rehberi](#) güncellenmiştir. Bu rehberin incelenmesi ve Türkiye’nin bu konudaki mevcut çalışmalarına ilişkin FIA’nın bilgilendirilmesi faydalı olacaktır.

Yeşil Setler

Bu konuyla ilgili olarak, Equity UK’in “[Green Rider](#)” kampanyası ve [The Theatre Green Book](#) rehberinin incelenmesi yararlı olacaktır.

Kabul edilen önergelerin bir kısmı

- **M #4:** Toplumda ve sektörümüzde aşırı sağ hareketlerin yükselişi ve etkileriyle mücadele
- **M #5:** Çatışma bölgelerindeki performans sanatçıların desteklenmesi
- **M #7:** Yapay zekânın kötüye kullanımına karşı sanatçıların korunması
- **M #8:** Yapay zekâ ve küresel savunuculuk
- **M #9:** Telif istisnaları ve yapay zekâ
- **M #10:** Self-tape audition süreçleri
- *(Bu önerge, audition ilkelerimizi düzenlerken dikkate alınabilir.)*
- **M #11:** Yakınlık koordinasyonu
- **M #14:** Film ve televizyon yapımlarına uygulanan ticari tarifeler

(İngiltere'nin sunduğu bu önerge, ABD–İngiltere arasında küçük bir anlaşmazlığa yol açtı ancak bazı düzenlemelerle kabul edildi. Türkiye açısından da önem taşımaktadır.)

- **M #18:** Sanatçıların kolektif hakları ve toplu pazarlık
- **M #19:** Kısa süreli çalışanların ve serbest çalışan sanatçıların pazarlık gücünün artırılması
- **M #21:** Çeşitlilik, eşitlik, kapsayıcılık ve erişilebilirlik
- **M #22:** FFN'in rolünün güçlendirilmesi

Güney Afrika ve Kanada'dan gelen (gayriresmi) öneri: Güney Afrika, Çalışma Bakanlığı ile yürüttüğü müzakerelerde ACTRA (Kanada) ve FIA Sekreteryası'ndan destek aldığını belirtti. Türkiye de benzer biçimde, bakanlıklarla yapacağı görüşmelerde FIA'nın desteğinden yararlanabilir. Dominick Luquer, FIA'dan Dearbhal'ın bu konuda oldukça deneyimli olduğunu ve kendisiyle iletişime geçilebileceğini ilettili.

Raportörlerin Değerlendirme ve Önerileri

Türkiye'nin FIA içindeki görünürlüğünü ve etkinliğini güçlendirmek adına önümüzdeki dönemde daha sistemli bir çalışma yürütülmesi önerilmektedir. Oyuncular Sendikası'nın; Türkiye'deki sahne sanatları, setler ve dublaj alanlarına ilişkin kapsamlı veri analizlerini (tiyatro sayıları, sigortasız çalışan oyuncu oranları, yerli-yabancı yapım istatistikleri, TÜİK verileri vb.) derleyerek FIA platformlarında sunması, hem ülkemizdeki özgün koşulların daha iyi anlaşılmasını sağlayacak hem de uluslararası savunuculuk faaliyetlerini güçlendirecektir.

Toplantılarda aktif biçimde yer almak, düzenli veri akışı sağlamak ve Türkiye'ye özgü yapısal sorunlara yönelik somut sunumlarla katılım göstermek öncelikli hedef olmalıdır. Özellikle toplu sözleşme yapamayan ya da büyük oranda freelance çalışan oyuncuların karşılaştığı güçlükler yalnızca Türkiye'ye özgü olmayıp pek çok ülkede benzer şekilde yaşanmaktadır. Bu nedenle ilgili ülkelerle ikili ilişkilerin geliştirilmesi; deneyim paylaşımı, ortak savunuculuk çalışmaları ve gerektiğinde FIA'nın bu süreçlere aracılık etmesi faydalı olacaktır.

Bunun yanı sıra FIA Kongresi'nde kabul edilen önergelerin Sendika tarafından ayrıntılı biçimde incelenmesi ve bu kararlarla uyumlu ulusal çalışmalar yapılması önem taşımaktadır. Türkiye'nin önümüzdeki süreçte FIA çalışma gruplarında daha fazla görev üstlenmesi, düzenli temsil sağlaması ve iletişimin sürdürülmesi hem ulusal kapasiteyi artıracak hem de uluslararası dayanışmayı güçlendirecektir.

Tüm bu süreçlerin sağlıklı yürütülebilmesi için, Oyuncular Sendikası'nın FIA ile ilişkilerden sorumlu uluslararası ilişkiler yetkilisinin bu yükü tek başına üstlenmemesi,

bunun yerine bir çalışma ekibi oluşturulması önem taşımaktadır. Uluslararası temsil, veri toplama, raporlama, yabancı kurumlarla iletişim ve toplantılara düzenli katılım gibi çok boyutlu görevlerin kolektif biçimde yürütülmesi; sürdürülebilirlik ve etkinlik açısından elzemdir.

Raportörler: Ayşegül Çaylı, Natali Öznacar ve Dafne Beri

Tarih: 15.11.2025, Birmingham, İngiltere